

## Leerlingboekje Les 7 en 8

**Naam:**.....

### Schrijfoopdracht 4 Hoe overtuig ik mijn ouder(s)?

**Groep 7**

Leren schrijven met peer response  
Tekst: M. Hoogeveen, A. van Gelderen, A. Wijnbergh  
Illustraties: V. van Asperen  
SLO, 2018

## Waarover gaan de lessen?

In de volgende zes lessen leer je hoe je betogen schrijft. De betogen schrijf je voor een muurkrant die wordt gepresenteerd op een ouderavond, voor een betogenwedstrijd en voor een muurkrant in de klas.

De betogen in deze lessen gaan over vriendschap.

**Betoog:** een tekst waarin je iemand probeert te overtuigen van jouw mening

*Voordat* je gaat schrijven denk je na over je aanpak.

*Tijdens* het schrijven let je op of jouw betoog duidelijk is zodat je de lezer overtuigt van jouw mening.

*Na* het schrijven ga je je tekst bespreken en veranderen.

**In deze lessen leer je:**

- **Dat je in betogen uitleg moet geven die duidelijk maakt waarom jij een bepaalde mening hebt (*uitlegwoorden*)**
- **Dat je met opsommingen je uitleg in een duidelijke volgorde kunt zetten (*opsommingswoorden*)**

## Les 7 Hoe overtuig ik mijn ouders?

### Voor het schrijven: oefenen met opsommings- en erbijwoorden

In deze les schrijf je een betoog waarin je je ouders overtuigt van jouw mening. Om iemand te overtuigen moet je heel duidelijk maken waarom jij die mening hebt. Dat doe je door je uitleg op een rijtje te zetten. Een betoog is duidelijk als de lezer precies weet wat jij vindt en waarom je dat vindt.

- José is het niet eens met dat de juf bepaalt wie er naast elkaar zitten in de klas. Lees hoe zij haar mening duidelijk maakt en uitlegt waarom zij dit vindt:

#### Zelf kiezen naast wie je zit

Ik vind dat je zelf mag kiezen naast wie je zit. Ik zal uitleggen waarom.

Ten eerste: je kunt beter leren als je naast je maatje zit. Je voelt je meer op je gemak, je bent meer ontspannen en daardoor kun je beter nadenken.

Ten tweede: je kunt beter samenwerken met iemand die je kent en die je graag mag. Je durft te zeggen waar je het niet mee eens bent. Je regelt de dingen die je moet doen gemakkelijk. Bovendien is het gezelliger.

José, groep 7



## Opdracht 1 (werk alleen)

### □ Lees de volgende uitleg:

In de lessen waar je over jezelf en je idool schreef leerde je dat je *opsommingswoorden*, *komma's* en *sterke opsommingswoorden* kunt gebruiken om beschrijvingen van personen in biografieën preciezer en levendiger te maken.

In een betoog worden opsommingen gebruikt om je uitleg waarom je het met een stelling eens bent in een duidelijke volgorde te zetten. Zo kan je de lezer overtuigen van jouw mening. Opsommingen kan je in deze tekst herkennen aan:

- **Opsommingswoorden** (met één en meer woorden, zoals: *en*, *ten eerste*, *ten tweede*). Bij een betogende tekst hebben de opsommingswoorden vaak een volgorde. Je kunt de volgorde niet veranderen. Je kunt niet beginnen met *ten tweede* als je *ten eerste* nog niet hebt gebruikt. Sommige schrijvers beginnen met wat ze het belangrijkste vinden en anderen eindigen daar juist liever mee.
- **Gebruik van komma's**. Een komma (,) wordt net zoals bij de biografie gebruikt om in opsommingen het woordje 'en' te vervangen. Ook het opsommingswoord 'of' kan door een komma worden vervangen.
- **Sterke opsommingswoorden**. De schrijver gebruikt ook opsommingen waarmee hij een reden om iets te vinden sterker maakt: "**Bovendien** is het veel gezelliger".

Het woordje **bovendien** geeft aan dat er iets bij komt. De volgorde is hier dus belangrijk, want het woordje **bovendien** kun je niet voorop zetten. Het is altijd het laatste deel van een opsomming.

## Opdracht 2 (werk alleen)

### □ Onderstreep in de tekst hieronder de woorden en komma's die gebruikt worden voor een opsomming:

Ik vind dat je zelf mag kiezen naast wie je zit. Ik zal uitleggen waarom.

Ten eerste: je kunt beter leren als je naast je maatje zit. Je voelt je meer op je gemak, je bent meer ontspannen en daardoor kun je beter nadenken.

Ten tweede: je kunt beter samenwerken met iemand die je kent en die je graag mag. Je durft te zeggen waar je het niet mee eens bent. Je regelt de dingen die je moet doen gemakkelijk.

Bovendien is het gezelliger.

### Opdracht 3 (werk samen)

- Lees van elkaar wat jullie aangestreept hebben en bespreek de verschillen.
- Zeg bij elk opsommingswoord wat voor een soort opsomming het is  
(opsommingswoorden, komma's, sterke opsommingswoorden).

### Opdracht 4 (werk samen)

- Maak samen een opsomming van drie redenen waarom kinderen zelf mogen weten naast wie ze zitten. Je mag de uitleg uit de voorbeeldtekst gebruiken, of nieuwe verzinnen. Denk goed na: welke zet je eerst, welke als laatste?

1<sup>e</sup> uitleg: \_\_\_\_\_

2<sup>e</sup> uitleg: \_\_\_\_\_

3<sup>e</sup> uitleg: \_\_\_\_\_

- Bespreek met elkaar of je de belangrijkste uitleg eerst noemt of juist als laatste.

- Kijk naar het lijstje van *sterke opsommingswoorden*.  
Maak van jullie laatste uitleg een zin waarin je zo'n sterk opsommingswoord gebruikt

---

---

**Voorbeelden van sterke opsommingswoorden:**

bovendien  
zelfs  
helemaal  
bovenal  
niet alleen...maar ook  
vooral

## Opdracht 5 (werk samen)

- Vul het schema hieronder in en kies uit de opsommingswoorden die hiernaast staan. Doe het als volgt:

- Welke woorden gebruik je om je **eerste** uitleg aan te geven? Zet deze in de **eerste** kolom.
- Welke woorden gebruik je om je **laatste** uitleg aan te geven? Zet deze in de **tweede** kolom.
- Er blijven een paar woorden over. Die gebruik je om je **andere** uitleg op te sommen.

**Voorbeelden van opsommingswoorden:**  
daarnaast, eerst, uiteindelijk, ook, daarna, allereerst, en het belangrijkste, zowel ... als, verder, bovendien, vervolgens, daarbij, in de eerste plaats, niet alleen ... maar ook, om te beginnen, vooral

| Opsommingswoorden voor de eerste uitleg: | Opsommingswoorden voor de laatste uitleg: |
|--|---|
|  |   |
|  |   |
|  |   |
|  |   |
|  |   |
|  |   |
|  |   |

## Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Je gaat een betoog schrijven. Je gaat het schrijven eerst voorbereiden. Hiervoor moet je eerst de schrijfoopdracht weten.

### Lees de schrijfoopdracht:

Stel je voor dat jij vindt dat je zelf mag beslissen bij wie je mag logeren. Schrijf een betoog waarin je je ouder(s) of verzorger(s) overtuigt van deze mening. Je mag ook zelf een onderwerp verzinnen waar je je ouders van wilt overtuigen. Geef drie redenen voor je mening en zet ze in een duidelijke opsomming. Gebruik *opsommingswoorden* en *komma's* die de lezer duidelijk maken dat je een opsomming geeft.

Schrijf een tekst die ongeveer even lang is als de voorbeeldtekst.

Op de ouderavond worden de teksten opgehangen op een muurkrant, zodat je ouders je betoog kunnen lezen. Doe je best om je ouder(s) of verzorger(s) te overtuigen van je mening!

### Opdracht 6 (werk alleen)

#### Denk na over het betoog dat je gaat schrijven.

#### Bedenk drie redenen om je ouders te overtuigen van jouw mening en schrijf ze kort op:

1. ....

2. ....

3. ....

### Opdracht 7 (werk samen)

#### Vergelijk wat jullie opgeschreven hebben:

- Bespreek jullie uitleg met elkaar: denk je dat je je ouder(s) of verzorger(s) hiermee overtuigt?
- Bespreek de volgorde met elkaar: staat de belangrijkste uitleg bovenaan, of sluit je juist expres af met het belangrijkste?

## Tijdens het schrijven

### Opdracht 8 (werk alleen)

Schrijf je betoog.

- Gebruik je aantekeningen over je uitleg en de volgorde die je mening zo duidelijk mogelijk maakt.
- Lees tijdens het schrijven terug wat je geschreven hebt. Vraag je af of duidelijk is **wat** jouw redenen zijn en of ze in een **goede volgorde** staan.

### Opdracht 9 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Sla je tekst op met je **naam+les7versie1**.
- Print je tekst en schrijf je **naam+les7versie1** erop.
- Bewaar je tekst!



## Les 8 Hoe overtuig ik mijn ouders?

### Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Je gaat nu zelf kijken of je betoog overtuigend is voor de lezer. Daarna bespreek je je tekst met je klasgenoot en ga je je tekst veranderen.

#### Opdracht 1 (werk alleen)

Lees je tekst nog eens goed door en vraag je af of voor de lezer duidelijk is:

- wat je mening is
- wat je **uitleg** is om dit te vinden
- of je met *opsommingen en komma's* de volgorde van belang duidelijk maakt

**Streep in je tekst aan waar je betoog overtuigender kan worden en maak aantekeningen van wat je in je tekst zou willen veranderen om je betoog duidelijker te maken.**

We hangen deze teksten als muurkrant op voor de ouderavond van jouw school, zodat je ouders of verzorgers ze ook echt kunnen lezen. Zorg ervoor dat je tekst zo goed mogelijk wordt. Bespreek en verander je tekst serieus!

#### Opdracht 2 (werk samen)

**Bespreek om de beurt jullie teksten. Doe dat zo:**

1. Lees de tekst van je klasgenoot.
2. Vertel wat je goed vindt aan de tekst.
3. Vraag wat de schrijver zou willen veranderen om de tekst beter te maken.
4. Vertel de schrijver of je het eens bent met wat beter kan. Leg uit waarom.
5. Geef de schrijver tips hoe de uitleg en de volgorde beter kan. Bijvoorbeeld door het gebruik van *opsommingswoorden, komma's en sterke opsommingswoorden*.
6. Kijk of jij nog **andere** plaatsen ziet waar het betoog duidelijker en sterker gemaakt kan worden.

**Maak aantekeningen in je tekst van wat je nu nog meer wilt gaan veranderen.**

### Opdracht 3 (werk alleen)

**Verander je tekst:**

Open je eerste versie (**naam\_les7versie1**).

Klik op opslaan als en sla je tekst op met je **naam+les8versie2** (als je nu dingen verandert en opslaat, is versie 1 ook nog bewaard als **naam+les7versie1**).

- Gebruik je aantekeningen van de tips uit de tekstbespreking.
- Kijk of je mening duidelijk is en of je het goed uitlegt.
- Kijk of de volgorde van de uitleg duidelijk is. Gebruik *opsommingswoorden*, *komma's* en *sterke opsommingswoorden*.

### Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

Klik op **opslaan** (niet: opslaan als, dat heb je al gedaan bij opdracht 3).

Print je tekst en schrijf je **naam+les8versie2** erop.

Bewaar je betoog!